

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Ek/1373/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121314587
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Ďuricová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6121314587.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávnenej: mal. J. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XXX, XXX XX J. T., zast. zákonným zástupcom: E. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XXX, XXX XX J. T., práv. zast.: JUDr. Ing. Marcela Martinkovičová, advokátka, so sídlom Nám. sv. Egídia 95, 058 01 Poprad, proti povinnej: O. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XXX, XXX XX J. T., o vymoženie zameškaného výživného vo výške 1.200,- Eur, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Michaelou Zubaľ Burdovou, so sídlom exekútorského úradu Štefánikova 18, 066 01 Humenné, pod sp. zn. 419Ex 885/2021, o sťažnosti povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5Ek/1373/2021 zo dňa 22. septembra 2021, takto

rozhodol:

I. Súd uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5Ek/1373/2021 zo dňa 22. septembra 2021 mení tak, že exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku **z a s t a v u j e**.

II. Povinnej sa náhrada trov konania v súvislosti s návrhom na zastavenie exekúcie **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Dňa 22.9.2021 vydal Okresný súd Banská Bystrica konajúc vyšším súdnym úradníkom uznesenie pod sp. zn. 5Ek/1373/2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým zamietol návrh povinnej na zastavenie exekúcie.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 61k ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, § 61l ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne „exekučný poriadok v ustanovení § 61k umožňuje povinnému podať návrh na zastavenie exekúcie, ktorý je prostriedkom procesnej obrany, a to v lehote 15 dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, pričom predmetom takéhoto návrhu môžu byť skutočnosti procesného i hmotného práva, ktorých spoločným znakom je to, že nastali až po vzniku exekučného titulu. Ak chce byť povinný v konaní úspešný je povinný vo svojom návrhu uviesť všetky relevantné skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, t.z. musí uniesť bremeno tvrdenia ako aj bremeno dôkazu. Pri podaní návrhu na zastavenie exekúcie musí povinný preukázať existenciu takých skutočností, ktoré spôsobujú neprípustnosť vedenia exekúcie, čo však povinná vo svojom podaní neurobila. Tvrdenia povinnej, že maloletá sa nachádza v jej osobnej starostlivosti, nakoľko tá odmieta osobnú starostlivosť otca a teda nemá povinnosť platiť výživné k jeho rukám nespôsobuje sama o sebe zánik vymáhaného nároku. V prípade, že povinná má za to, že jej povinnosť platiť výživné uložená exekučným titulom zanikla, má možnosť podať na príslušnom všeobecnom súde návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti voči oprávnenej, resp. aj na zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti, pričom len samotného podanie takéhoto návrhu nemá vplyv na vedenie exekúcie. Oprávnená pripojila k návrhu na vykonanie exekúcie formálne aj materiálne vykonateľný exekučný titul, ktorý bol vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie, pričom z vykonaného dokazovania má súd za to, že povinnosť uložená týmto exekučným

titulom nijakým spôsobom nezanikla, nedošlo k zmene osobnej starostlivosti ani zrušeniu vyživovacej povinnosti právoplatným rozhodnutím súdu a záväzok povinnej tak naďalej trvá. Naopak, súd má z predložených dôkazov (uznesenie Okresného súdu Poprad, sp. zn. 15Em/3/2020 zo dňa 29.10.2020, ktorým bola povinnej uložená pokuta vo výške 400,- Eur za nerešpektovanie súdneho rozhodnutia) za preukázané, že povinná dobrovoľne neplní povinnosti uložené exekučným titulom, nakoľko neoprávnené bráni maloletej v styku s otcom, ktorému bola zverená do osobnej starostlivosti, a teda sama vyvolala protiprávny stav, od ktorého následne odvodzuje zánik svojej vyživovacej povinnosti voči oprávnenej. Súd taktiež považoval za nedôvodnú námietku povinnej o nedostatku vecnej legitímácie na podanie návrhu na vykonanie exekúcie, nakoľko oprávneným z exekučného titulu je maloletá Sofia T., ktorá je ako oprávnená označená aj v návrhu na vykonanie exekúcie, pričom ako osoba nepľnoletá, ktorá nie je spôsobilá konať pred súdom má v konaní zákonného zástupcu - otca ako aj právneho zástupcu.“ Vzhľadom na uvedené súd konajúc vyšším súdnym úradníkom o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie rozhodol tak, že ho v celom rozsahu zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu podala povinná v zákonnej lehote sťažnosť v ktorej uviedla, že nie je pravdou, že by maloletej bránila v styku s otcom. Maloletá dcéra pred sudkyňou popísala svoj postoj k otcovi, kde výslovne uviedla svoj postoj k otcovi. Preto tvrdenie, že neoprávnené bráni otcovi v styku, a tým úmyselne vyvoláva protiprávny stav nemajú žiadny podklad. Podľa všeobecného komentára k Dohovoru: „ predmetom konania nie je vec, alebo právo, alebo majetok, ale maloleté dieťa, plnohodnotný subjekt, o ktorom nemožno rozhodovať akoby by bol iba vecou resp. subjektom rozhodovania, ale musí mu byť daný priestor na to, aby sa mohol vyjadriť o veci, ktorá sa ho bezprostredne dotýka, a mohol sa tým realizovať jeho najlepší záujem, ktorý má byť prvoradým hľadiskom pri posudzovaní všetkých záležitostí, ktoré majú na dieťa vplyv. Dieťa nemožno postaviť len do pozície pasívneho pozorovateľa udalosti.“ Ďalej uviedla, že v napadnutom uznesení sa poukazuje na uznesenie Okresného súdu v Poprade, ktorým jej bola uložená pokuta sp. zn. 15Em/3/2020 zo dňa 29.10.2020. Súd však zabudol uviesť, že predmetné uznesenie nie je právoplatné, nakoľko proti nemu bola podaná sťažnosť o ktorej doposiaľ nebolo rozhodnuté. Súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal všetkými podstatnými námietkami ktoré boli uvedené v návrhu na zastavenie exekúcie, čo z napadnutého uznesenia robí rozhodnutie nepreskúmateľné. Súd sa v napadnutom uznesení vôbec nezaoberal jej nastolenou otázkou, že dieťaťu poskytuje výživné, a to aj nad rámec súdom uloženéj povinnosti. K tejto zásadnej otázke sa súd vôbec nevyjadril, preto je uznesenie nepreskúmateľné. Súd v uznesení vôbec neuviedol, ako sa vysporiadal s plnením jej vyživovacej povinnosti, iba čisto formalisticky poukázal na uznesenie o uložení pokuty, ktoré dokonca nie je ani právoplatné.

4. Právna zástupkyňa oprávnenej vo vyjadrení k sťažnosti uviedla, že maloletá Sofia sa u matky nachádza protiprávne, matka nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu a mal. Sofii bráni dokonca aj v styku s otcom, napriek tomu, že mal. Sofia bola zverená do výlučnej starostlivosti otca. Uznesením Okresného súdu Poprad, č. k.: 15Em/3/2020 - 106 zo dňa 29.10.2020 v konaní o výkon súdneho rozhodnutia súd uložil povinnej pokutu vo výške 400,- Eur, nakoľko povinná dobrovoľne neplní právoplatný a vykonateľný Rozsudok a mal. Sofia naďalej žije v domácnosti matky. Máme za to, že je len otázkou času, kedy súd výkon rozhodnutia uskutoční podľa § 384 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku. Skutočnosť, že matka odmieta odovzdať otcovi mal. Sofiu nemôže byť prekážkou v exekučnom konaní, pretože matka marí výkon súdneho rozhodnutia. Zároveň máme za to, že argumentácia matky, že predmetné uznesenie ešte nie je právoplatné, je v tomto štádiu irelevantná. Faktom zostáva, že matka nerešpektovala a ani nerešpektuje žiadnu zo štátnych inštitúcií, ako aj samotné ich rozhodnutia, pričom otec sa nevie a nedokáže domôcť svojich rodičovských práv, pričom má za to, že matka sa len vyhovára a skrýva za maloletú dcéru a jej akože názor, ktorý je a bol utvorený pod vplyvom matky. V záujme maloletej dcéry je byť s matkou a rovnako aj s otcom, ktorý tieto dlhodobé spory už nedokáže dlhšie akceptovať. Situácia, ktorú matka svojím konaním vyvoláva, je už podľa otca pre všetkých neznesiteľná a ide hlavne aj o tú skutočnosť, že súrodenci žijú dlhodobo odlúčení a tak ako otec, tak aj maloletý brat Dominik postupne stráca vzťah k svojej mal. sestre Sofii. Otec ako zákonný zástupca mal. Sofie so zastavením exekúcie nesúhlasil, mal a má za to, že povinná nepodala žiadny návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti vo vzťahu k mal. Sofii, preto vyššie uvedený právoplatný a vykonateľný Rozsudok je riadnym exekučným titulom a podkladom pre vedenie exekučného konania.

5. V zmysle § 202 ods. 1 druhá veta zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

6. V zmysle § 202 ods. 5 Exekučného poriadku, ak súd zastavuje exekúciu, vo výroku uznesenia uvedie dôvod, pre ktorý sa exekúcia zastavuje; to platí rovnako aj pre upovedomenie o zastavení exekúcie.

7. V zmysle § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, súd exekúciu zastaví v celom rozsahu alebo v časti, ak sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu.

8. V zmysle § 61l ods. 3 veta prvá Exekučného poriadku, ak je tu dôvod na zastavenie exekúcie, súd exekúciu zastaví a rozhodne o trovách exekúcie vrátane určenia ich výšky, inak návrh zamietne.

9. V zmysle § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

10. V zmysle § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. V zmysle ods. 2 uvedeného ustanovenia, sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

11. V zmysle § 250 ods. 2 CSP, ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení, v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

12. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Zákona o rodine,

13. Súd po preskúmaní veci konštatuje, že podaná sťažnosť povinnej proti napadnutému uzneseniu je dôvodná a rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka je potrebné zmeniť.

14. V sťažnosti povinná uviedla, že „súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal všetkými podstatnými námietkami ktoré boli uvedené v návrhu na zastavenie exekúcie, čo z napadnutého uznesenia robí rozhodnutie nepreskúmateľné. Súd sa v napadnutom uznesení vôbec nezaoberal jej nastolenou otázkou, že dieťaťu poskytuje výživné, a to aj nad rámec súdom uloženej povinnosti. K tejto zásadnej otázke sa súd vôbec nevyjadril, preto je uznesenie nepreskúmateľné. Súd v uznesení vôbec neuviedol, ako sa vysporiadal s plnením jej vyživovacej povinnosti, iba čisto formalisticky poukázal na uznesenie o uložení pokuty, ktoré dokonca nie je ani právoplatné“. S uvedeným tvrdením je nutné súhlasiť. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ako sa súd konajúc vyšším súdnym úradníkom vysporiadal so skutočnosťou že maloletá oprávnená sa nepretržite nachádza u povinnej, ktorá sa o ňu stará. Obmedzil sa na konštatovanie že na hradenie výživného existuje právoplatný a vykonateľný exekučný titul, ktorý nie je zmenený ani zrušený.

15. Na základe uvedeného, sa súd konajúc sudcom zaoberal touto skutočnosťou a dospel k nasledovným záverom:

16. Prvým výrokom rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 07.05.2020 bola maloletá oprávnená zverená do starostlivosti otca. Z uvedeného dôvodu bola následne výrokom II uložená matke maloletej oprávnenej povinnosť prispievať jej na výživu sumou 100 Eur mesačne. V čase rozhodovania Krajského súdu v Prešove bola maloletá oprávnená v osobnej starostlivosti matky. V zmysle uvedeného teda predmetný rozsudok predpokladal zmenu v osobnej starostlivosti, ktorú mal začať vykonávať otec oprávnenej maloletej. Taktiež vzhľadom k tomu, že túto osobnú starostlivosť mala prestať vykonávať matka maloletej oprávnenej, bola táto zaviazaná na povinnosť prispievať jej výživným v stanovenej výške. Avšak, k reálnej zmene v poskytovaní osobnej starostlivosti nedošlo. V tejto súvislosti súd upozorňuje, že nie je v jeho kompetencii skúmať (ne)dôvodnosť odovzdania maloletej oprávnenej otcovi v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, ani posudzovať intenzitu stretávania sa maloletej oprávnenej s jej bratom. Podkladom pre predmetné konanie je výrok o plnení vyživovacej povinnosti (II. výrok rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/84/2019-360), nie výrok o zverení do osobnej starostlivosti (I. výrok rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/84/2019-360).

17. Faktický, reálny stav je, že maloletá oprávnená je nepretržite (aj po vydaní rozsudku Krajským súdom v Prešove) v osobnej starostlivosti matky, čo nebolo medzi stranami sporné. Taktiež nebolo sporné, že je to matka maloletej oprávnenej (povinná) kto zabezpečuje jej potreby.

18. „Vyživovacia povinnosť rodiča je jeho zákonnou povinnosťou a túto je rodič povinný si plniť do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť (§ 62 ods. 1 zákona o rodine). Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, vyživovacia povinnosť má viacero foriem, môže byť plnená formou osobnej starostlivosti alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napr. bývania alebo stravovania, treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhradzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup ošatenia a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd.“ (I. ÚS 173/2015-15)

19. Výživné tak vo svojej podstate predstavuje v peniazoch vyjadrenú alikvotnú časťku osobnej starostlivosti toho z rodičov, ktorý túto osobnú starostlivosť nevykonáva. Poskytovanie výživného určeného súdom je však len jednou z foriem plnenia vyživovacej povinnosti. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa, nie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom tak predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb spoločnosti - deťom.

20. Na základe všetkých takto zistených skutočností bolo potom potrebné prijať záver, že návrh na zastavenie exekúcie bol podaný dôvodne. Povinná ako matka maloletej oprávnenej u ktorej sa maloletá oprávnená dlhodobo nachádza si svoju vyživovaciu povinnosť plní a to vo forme tak osobnej starostlivosti, keďže sa nepretržite o maloletú oprávnenú osobne stará ako aj vo forme starostlivosti o domácnosť, v ktorej sa maloletá oprávnená nachádza ako aj vo forme poskytovania vecných plnení (bývanie, strava, ošatenie, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti) pričom je dôvodné konštatovať, že uvedenými formami ju plní (nielen) vo výške 100 Eur mesačne na ktoré bola rozsudkom zaviazaná (súd opakovane zdôrazňuje že nie je v jeho kompetencii skúmať /ne/dôvodnosť realizácie zverenia maloletej oprávnenej otcovi).

21. Skutočnosť že naďalej existuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie o uložení vyživovacej povinnosti na týchto záveroch nič nemení, nakoľko povinná vo forme zabezpečenia osobnej ako aj ďalších foriem starostlivosti (poskytnutie bývania, stravovania, vzdelávania, ošatenia, atď) výživné maloletej oprávnenej poskytuje a teda uloženie povinnosti plní.

22. Taktiež pri prijatí opačného záveru je na mieste otázka, či by tým v konečnom dôsledku nebolo ohrozené zabezpečenie starostlivosti o maloletú oprávnenú, ktorá je reálne v starostlivosti povinnej (napr. v prípade zablokovania účtov povinnej exekútorom).

23. Záverom súd vo vzťahu k tvrdeniu o uloženej pokute v konaní sp. zn. 15Em/3/2020 súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Poprad č. k. 15Em/3/2020-154 zo dňa 25.11.2021, ktorým bolo rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty v danom konaní zrušené. Taktiež vo vzťahu k tvrdeniu otca maloletej oprávnenej, že je len otázkou času kedy bude uskutočnený výkon rozhodnutia podľa § 384 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, súd uvádza, že vyššie citovaným rozhodnutím bolo konanie o výkon rozhodnutia zastavené, pričom v odôvodnení sa okrem iného konštatuje „súd má v danom prípade zato, že je potrebné sa pri uplatňovaní dostupných sankčných mechanizmov zamerať na pôvod neplnenia rozhodnutia zo strany povinného - matky a nemožno mechanicky a proti vôli samotného dieťaťa, ktoré je v tomto prípade vo veku 10 rokov nariadiť výkon súdneho rozhodnutia. Rozhodovacia prax súdov už k tejto otázke zaujala stanovisko, v zmysle ktorého, ak nemožno dieťa ani adekvátnym výchovným pôsobením presvedčiť, aby konalo v súlade s vydaným rozhodnutím, ako napríklad, aby malo ísť k otcovi, javí sa ukladanie pokút, či výkon súdneho rozhodnutia ako nezmyselné a neplniace zákonom sledovaný účel, ktorým je splnenie povinnosti. V súlade s princípmi vyjadrenými v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj vo vnútroštátnych právnych predpisoch, je vylúčené, aby ktorýkoľvek z rodičov nútil dieťa k plneniu povinností všetkými prostriedkami, v prvom rade je potrebné sledovať záujem maloleteho dieťaťa. Povinnosť súdu prijať opatrenia na uskutočnenie styku rodiča s dieťaťom nie je podľa názoru

súdu absolútna a nemožno k nej pristupovať ako k exekúcii na majetkové práva. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu a viacerých vyjadrení rodičov, kolízneho opatrovníka a samotnej maloletej je podľa názoru súdu vo vykonávacom konaní potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že matka nie je tým rozhodujúcim elementom, od ktorého sa odvíja styk dieťaťa s jej otcom, ale príčina spočíva v tom, že maloletá samotná vníma realizáciu styku s otcom za stresujúcu a styk s otcom jednoznačne odmieta.“

24. Z dôvodu že až z návrhu povinnej na zastavenie exekúcie súd zistil skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu, t. j. že maloletá oprávnená žije nepretržite s matkou (povinnou), ktorá si k nej vyživovaciu povinnosť plní, a teda k vzniku dlžného výživného nedošlo, súd v zmysle ustanovenia § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, exekúciu zastavil.

25. Podľa § 199d ods. 1, 2, 3 Exekučného poriadku, oprávnený má voči povinnému nárok na náhradu účelne vynaložených trov, ktoré v exekučnom konaní platil, v rozsahu, v akom ich súd uviedol v poverení na vykonanie exekúcie alebo dodatku k povereniu na vykonanie exekúcie, ak ide o výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie. Povinný má voči oprávnenému nárok na náhradu účelne vynaložených trov, ktoré v exekučnom konaní platil, ak mu súd na jeho návrh priznal ich náhradu v súvislosti s rozhodnutím o zastavení exekúcie z dôvodu, ktorý možno oprávnenému pričítať. Štát má právo na náhradu trov voči tým, ktorí mali pri dokazovaní nejakú povinnosť, ak im ich vznik možno pričítať.

26. Keďže povinná iniciovala návrhom na zastavenie exekúcie exekučný spor s oprávnenou, súd rozhodoval v súlade s § 199d a nasl. Exekučného poriadku aj o náhrade trov exekučného konania s tým súvisiacich.

27. Pretože súd návrhu povinnej na zastavenie exekúcie vyhovel, nárok na náhradu trov konania by súd priznal povinnej ako úspešnej strane. Nakoľko však z exekučného spisu vyplýva, že povinná si v súvislosti s jej návrhom na zastavenie exekúcie náhradu trov konania neuplatnila, súd v súlade s princípom uvedeným v článku 17 CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodol tak, že povinnej náhradu trov konania o návrhu na zastavenie exekúcie nepriznal.

28. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokoch tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).